

L'escalfament global entra de debò a les agendes

Canvis en el canvi climàtic

MIQUEL CARRERAS

El llac Jökulsárlón recull les aigües i el gel de la glacera Vatnajökull (Islàndia)

Després d'anys d'un cert escepticisme, el canvi climàtic i les seves conseqüències comencen a ser assumides per importants nuclis d'opinió i de poder. En són símptomes clars la posició del setmanari *The Economist*, el documental d'Al Gore, *An inconvenient truth*, i, de manera molt especial, l'*Informe Stern*.

Albert Punsola
albertpv@auna.com

» El canvi climàtic s'està situant a l'agenda política i mediàtica d'una manera diferent i més aviat positiva. El setmanari *The Economist*, que no havia concedit gaire crèdit a les veus d'alarma sobre les conseqüències de l'escalfament global, ha publicat un informe complet sobre el fenomen que marca un punt d'inflexió en la seva postura. La prestigiosa publicació dona un pas endavant en parlar del necessari principi de precaució per abordar el tema.

D'altra banda, en la pel·lícula *An inconvenient truth*, dirigida per Davis Guggenheim, Al Gore exposa la importància del problema al qual ens enfrontem. En aquest cas, la novetat no és la posició de Gore, coneguda des de fa anys, però sí en el context en què es

produceix. La derrota republicana a les eleccions legislatives augura una desfeta també a les presidencials per al candidat republicà, no només per la situació a l'Iraq, sinó també per esdeveniments com la gestió de la crisi del Katrina el 2005, tema vinculat al canvi climàtic. Tot plegat anima a pensar que el proper relleu a la Casa Blanca podria portar novetats pel que fa al compromís dels Estats Units amb el Protocol de Kyoto que Bush va rebutjar al 2001. El canvi climàtic podria entrar en el debat polític en els propers comicis.

La tardor també ha vist la publicació de l'*Informe Stern* —així anomenat per la responsabilitat en el mateix de Nicholas Stern, antic economista del Banc Mundial. L'estudi ha tingut un gran impacte mundial i a la Gran Bretanya el Govern de Blair ha reaccionat convidant a prendre mesures.

El cost de no fer res. El principal missatge de les 700 pàgines de l'*Informe Stern* es resumeix en la frase "no fer res no és una opció". És hora de desterrar l'expressió *wait and see* (esperar i mirar) i passar a l'ofensiva. El més important del document no és que destaquï xifres gairebé apocalíptiques, sinó l'advertència sobre qüestions econòmiques fonamentals. Així, valora el cost de la presa de mesures immediates per combatre el canvi climàtic en un 1% del PIB mundial, que és molt. Però l'alternativa de no invertir en aquesta lluita és pitjor: sense fre les conseqüències del canvi climàtic farien davallar l'economia del planeta un 20%, una magnitud pròpia dels efectes d'una guerra mundial, que comportaria una recessió espectacular d'efectes imprevisibles a tots els països.

En un escenari possible de pujada global de temperatures de 2 graus cap al 2050 o abans, la inacció comportaria 200 milions de refugiats fruit de sequeres i inundacions, una seriosa amenaça d'extinció per al 40% de les espècies i escassetat d'aigua per a un de cada sis habitants del planeta. Si bé els països desenvolupats han contribuït de manera més important a l'escalfament global que els més pobres, serien els darrers els que rebrien les conseqüències més greus. Igualment els rics no tindrien cap possibilitat d'escapar-se del nou escenari i patirien pèrdues irreparables.

L'informe posa sobre la taula allò que molts científics fa anys que diuen: és imperatiu establir un nou sistema econòmic no basat en els combustibles fòssils. Però aquest sistema només serà possible amb una elevada cooperació internacional, un objectiu que es veu dificultat per l'ambient de confrontació de civilitzacions generat en els darrers anys. No obstant això, és l'única sortida. Finalment, l'informe llança l'esperançador missatge: encara som a temps d'impedir els pitjors impactes del canvi climàtic. És clar que el retard en la presa de mesures incrementarà els costos d'accions futures. ¶

La manca d'infraestructures per a l'aigua en el món mata més que la guerra

Morts silencioses

» Un total de 1,8 milions d'infants moren anualment a tot el planeta per la diarrea causada per les males condicions sanitàries de l'aigua a què tenen accés. Aquesta dada s'ha fet pública en el darrer informe sobre el Desenvolupament Humà de les Nacions Unides que ha vist la llum recentment. L'informe, que porta per títol *Més enllà de l'escassetat: poder, pobresa i la crisi mundial de l'aigua*, sosté que, en aquests moments, l'aigua sense tractar és una amenaça molt més important per a la humanitat que els conflictes bèl·lics. Mentre aquests darrers estan localitzats i poden aturar-se amb accions diplomàtiques, l'extensió del problema de l'aigua de mala qualitat és enorme. Pràcticament la meitat de la població dels països més pobres té en algun moment de la seva vida un greu problema de salut relacionat amb el consum d'aquest element bàsic.

La manca d'aigua potable no ha tingut de moment la projecció d'altres

INGENYERIA SENSE FRONTERES

Fonts d'aigua envoltades de tronc per protegir-les dels animals a Inhambane (Moçambic)

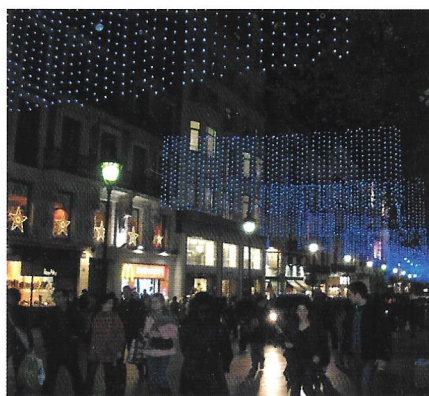
fenòmens com ara la fam o la pobresa. No obstant això, també és una qüestió de primer ordre. L'informe sobre el Desenvolupament Humà recomana tres grups d'accions per resoldre el tema: fer de l'accés a l'aigua en condicions un dret humà; elaborar estratègies a cada país per

invertir-hi un 1% del PIB en noves infraestructures i, finalment, posar en marxa un pla d'acció mundial unitari. Segons un dels autors de l'informe, el problema és burocràtic ja que fins ara diverses institucions han treballat sobre el tema de l'aigua, amb pocs resultats. ¶

Són els nous sistemes d'il·luminació la solució per a un Nadal més sostenible?

LED de Nadal

» L'Ajuntament de Barcelona ha optat per posar cada cop més llums de Nadal amb el sistema dels LED. Aquests fils lluminosos tenen un consum energètic que equival a un 15 o a un 20% del fil d'incandescència. No hi ha dubte que aquesta opció ha suposat un estalvi d'energia i també un estalvi econòmic. Aquest és un enfocament correcte, però en una visió més àmplia és lícit preguntar-se si, per si sol, contribueix a moderar el consum energètic global durant les festes. Encara que totes les ciutats seguissin l'exemple de Barcelona, en els darrers anys hi ha un fet incontestable: municipis grans i

POL PAGES

Llums de Nadal del Portal de l'Àngel de Barcelona

petits –de Catalunya i, com a mínim, de tot el món occidental– volen tenir la seva il·luminació i dins de cada

municipi més i més barris volen competir al centre en aquest terreny. Si a això hi unim el fet que la il·luminació nadalenca cada any sembla avançar-se més, ens trobarem amb el problema que plantegen ja fa uns quants nadals Ecologistes en Acció. Aquest grup ha denunciat que molts ajuntaments posen en marxa els llums nadalencs a meitat de novembre i que s'estén el costum de tenir els llums encesos en una franja horària molt àmplia. Ara només cal un bon estudi per confirmar el que molts sospiten: que allò que es guanya per una banda, potser es perd per l'altra. ¶